

3. Давидов Г.М. Аудит : [Підручник] / За ред. Г.М. Давидова, М.В. Кужельного [2-те вид., перероб. і доп.]. – К. : Т-во "Знання", КОО, 2009. – 495 с.
4. Кулаковська Л.П. : Організація і методика аудиту / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К. : Каравела, 2004. – 568 с.
5. Савченко В.Я. Аудит : [Навч. посіб.] / В.Я. Савченко. – К. : КНЕУ, 2002. – 460 с.

Одержано 15.03.13

О.О. Решетов, доц., канд. філос. наук, З.В.Стежко, доц., канд. філос. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Філософське вчення І. Канта

Значним і вагомим етапом у розвитку світової філософії є німецька класична філософія, яка представлена такими мислителями як І.Кант, Й.Фіхте, Ф.Шеллінг, Г.Гегель, Л.Фейєрбах. Кожний із вказаних мислителів створив оригінальну філософську систему. В даній темі філософію Й.Фіхте і Ф.Шеллінга розглянемо дуже коротко, схематично, більш детально з'ясуємо суть філософських поглядів І.Канта, Г.Гегеля, Л.Фейєрбаха.

Родоначальником німецької класичної філософії вважається І.Кант (1724 –1804 рр.). У своєму філософському розвитку І. Кант пройшов два періоди — докритичний (до 1770 р.) і критичний (після 1770 р.). У першому періоді Кант глибоко вивчає природознавство, розроблена ним концепція походження сонячної системи із гігантської газопилової туманності до цих пір є однією із фундаментальних наукових ідей в астрономії. Та зрештою Кант приходять до необхідності зайнятись філософським дослідженням ряду принципових проблем теорії пізнання. Він вважав, що вирішенню таких проблем філософії як проблеми буття, моралі і релігії повинно передувати дослідження можливостей людського пізнання і встановлення його межі. Необхідні умови пізнання закладені, згідно Канта, в самому розумі і є підґрунтям знання. Вони надають знанню характеру необхідності і всезагальності. Разом з тим вони є і межами достовірності знання.

Пристаюючи до аналізу процесу пізнання, Кант виходить із визнання існування незалежного від свідомості людей зовнішнього світу. Він розрізняє поняття «речі в собі» і «речі для нас». «Речі в собі» (ноумени) — це речі як вони існують самі по собі, незалежно від нас; «речі для нас» (феномени) — це речі як вони сприймаються нами, являються нам. Кант стверджував, що людина має справу тільки з явищами, феноменами, які повністю відірвані від «речей в собі». Причому термін «речі в собі» має кілька значень: 1) «речі в собі» вказує на наявність зовнішнього збудника наших відчуттів і уявлень; 2) це всякий в принципі непізнаваний предмет; 3) це все те, що лежить поза досвідом; 4) це царина недосяжних ідеалів. Проголошуючи непізнаванність «речі в собі», Кант стає на шлях агностицизму.

З точки зору Канта знання є судженням, тобто поєднанням уявлень та понять у свідомості і через свідомість. Судження бувають аналітичними та синтетичними. Синтетичні судження, в свою чергу, можуть бути апостеріорними, коли є мислимий зв'язок між суб'єктом та предикатом, а виявляється він у досвіді і через досвід. Другим видом синтетичних суджень є судження апріорні, тобто такі, де зв'язок між суб'єктом і предикатом не засновується на досвіді. Таким чином, Кант виділяє два типи знання:

досвідне та незалежне від досвіду. Джерелом останнього, вважає Кант, є сама структура людських пізнавальних здатностей. Сам процес пізнання включає в себе три етапи: етап чуттєвості, розсудку та розуму. На першому етапі відчуття не впорядковані, не систематизовані. Але людині, вважає Кант, притаманні дві апіорні (додосвідні) форми систематизації наших відчуттів. Це простір і час. Отже, з точки зору Канта, простір і час є не об'єктивними характеристиками буття, а суб'єктивними формами сприйняття. Другим етапом пізнавального процесу є розсудок. На думку Канта, упорядковані при допомозі простору і часу відчуття самі по собі не дають знань, а являють собою лише необхідний підготовчий матеріал, який осмислюється розсудком. Останньому притаманні апіорні форми мислення — категорії. Знання і є результатом синтезу відчуттів і категорій. Третім етапом процесу пізнання, за Кантом, виступає розум, який продукує трансцендентальні ідеї. Останні Кант поділяє на три види: 1) психологічні; 2) космологічні; 3) теологічні. Ідеї уособлюють знання абсолютно безумовного. Розум ставить перед розсудком завдання досягти абсолютно безумовного знання. Але тут виникають нерозв'язні суперечності, які виражаються протилежними судженнями — так званими антиноміями. На думку Канта, неминучі суперечності народжуються в нашому розумі внаслідок того, що поняття абсолютно безумовного, застосовані до світу речей в собі, переносяться і на світ досвіду, світ явищ.

Кант вважав, що антиномії як суперечності між двома взаємовиключаючими твердженнями однаково переконливо доводяться (і заперечуються) логічно. Наприклад, якщо ми візьмемо ідею світу в цілому, то можна довести справедливність двох суперечливих один одному положень, які характеризують властивості світу. Так, теза про те, що світ обмежений в просторі і має початок в часі, так же доводиться, як і протилежна теза, згідно якої світ нескінченний в просторі і не має початку. Згідно з Кантом, антиномії свідчать про непізнаванність світу речей в собі. А це і є агностицизм. Кант широко відомий як творець вчення про абстрактну, незалежну від умов життя мораль. Основою моралі, згідно Канта, є так званий категоричний імператив — існуючий у свідомості людей вічний, незмінний закон та ідеал поведінки людей. Категоричний імператив вимагає від людини таких дій і вчинків, щоб вони могли стати основою всезагального законодавства. Дотримання цього імперативу вимагає від людини доброї волі. В цьому проявляється свобода. Адже істота, яка може діяти відповідно з всезагальною метою, є вільною істотою. Свобода, вказує Кант, це незалежність від визначальних причин чуттєвого світу. Якщо в природному світі всяке явище обумовлене попереднім як своєю причиною, то в світі свободи розумна істота може діяти згідно із поняттям розуму, зовсім не детермінованим, на думку Канта, природною необхідністю. Таким чином, людина є жителем двох світів: чуттєвого, матеріального, в якому вона як чуттєва істота підпорядкована законам природи, і умоглядного, де вона підпорядковує себе моральному закону, тобто категоричному імперативу. Принцип чуттєвого світу стверджує: всяке явище не може бути причиною самого себе, його причиною завжди є інше явище. Принцип свободи стверджує: розумна істота є метою сама собі, до неї не можна відноситись як до засобу для досягнення чогось іншого. Слід відмітити, що, вказавши на непізнаванність речей в собі, на межу можливостей людського розуму, Кант обмежив знання, щоб дати місце вірі,— саме віра в безсмертя душі, свободу і Бога повинна освятити звернену до людини вимогу бути моральною істотою. Отже, Кант поставив важливі проблеми в дослідженні структури пізнавального процесу та моралі, багато з яких лишаються актуальними і в наші дні. Німецька класична філософія після Канта розроблялась Й.Фіхте (1762–1814 рр.) і Ф.Шеллінгом (1775–1854 рр.). Й.Фіхте підкреслює активність суб'єкта, самосвідомості людини. Для нього важливим є розум, спрямований на встановлення таких моральних стосунків між людьми, за яких найповніше проявлялась би свобода особистості. В теоретичному плані ця свобода

реалізується через діалектичну самосвідомість; або, як це подано мовою Фіхте, «Я» — «Не Я». Шеллінг обґрунтовує тотожність суб'єкта і об'єкта не лише в діяльності людини, а й у творенні світу взагалі. Шеллінг дав тонкий аналіз категорій діалектики, який в подальшому розвинув Г. Гегель.

Список літератури

1. Кант И. Пролегомены ко всякой будущей метафизике, могущей появиться как наука. — АМФ. — Т. 1. Часть 3. — К., 1992. — С. 3-28.

Одержано 08.10.12

УДК 631.356.4.05-519

С.М. Гайдукова, доц., канд. техн. наук, В.Я. Воробейчик, доц., канд. техн. наук
Кировоградский национальный технический университет

Лабораторные испытания радиоволнового устройства для распознавания клубней картофеля от соразмерных примесей

С статье приведен анализ влияния дестабилизирующих факторов на результат распознавания клубней картофеля от камней и комков почвы радиоволновым устройством.

радиоволновое устройство, клубни картофеля, примеси

В реальных условиях работы устройства на результат распознавания будут оказывать дестабилизирующее влияние на различные факторы. К ним относятся:

- размеры компонентов;
- влажность почвы;
- сорт клубней;
- форма компонентов;
- ориентация компонентов относительно антенны;
- загрязнение клубней;
- запыленность воспринимающего элемента и зоны контроля;
- температура, влажность, давление окружающего воздуха;
- влияние движущихся деталей и механизмов;
- взаимное электромагнитное влияние измерительных преобразователей соседних каналов сепаратора и др.

Предварительное ранжирование позволило выделить группу из четырех наиболее существенных факторов. Это размеры компонентов, влажность, физический состав почвы и сорт клубней. Рассмотрим каждый из них.

Клубни картофеля характеризуются тремя размерами: длиной – a , шириной – b и толщиной – c . Аналогично определим и параметры соразмерных клубням примесей – комков почвы. Радиоволновой измерительный преобразователь реагирует на изменение